

კორონავირუსის პანდემიის გავლენა ფინანსური ინსტრუმენტების აღრიცხვაზე

მკედლიშვილი მანანა

კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, თბილისი

<https://doi.org/10.52340/idw.2021.529>

აბსტრაქტი. ფინანსური ინსტრუმენტების შესწავლამ, საერთაშორისო სტანდარტებზე დაყრდნობით, დაგვანახა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების როლი და მნიშვნელობა უდიდესია ქვეყნის ეკონომიკის სრულყოფილად ფუნქციონირებისათვის. შესაბამისად კომერციული ბანკები აღრიცხავს ფინანსურ ინსტრუმენტებს საერთაშორისო სტანდარტების დაცვით. ბასს 39-დან ფასს 9-ზე გადასვლით „თიბისი ბანკმა“ შეიცვალა ფინანსური ინსტრუმენტების აღიარებისა და შეფასების მეთოდები; ფასს 9-ის გამოყენების შედეგად, „თიბისი ბანკს“ საკრედიტო ზარალი შეუმცირდა, ვინაიდან შეიცვალა შეფასების მეთოდები; „თიბისი ბანკი“, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ყოველთვის განსაზღვრავს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მუდმივად ახდენს სესხების მონიტორინგს და საჭიროების შემთხვევაში ახდენს მის რეკლასიფიკაციას. სესხს აფასებენ როგორც მოდიფიცირებულს. მოდიფიკაციის შედეგად გამოწვეული სხვაობები აისახება მოგებაში ან ზარალში. 2020 წელს ფინანსური ინსტრუმენტების წმინდა მოდიფიკაციის ზარალი 41,0 მილიონ ლარს უდრიდა. „თიბისი ბანკში“ ახალ სტანდარტზე გადასვლის შედეგად მთლიანი რეზერვის რაოდენობა გაიზარდა 63 600 ათასი ლარით. პანდემიის პირობებში მოხდა შესწორებები ფასს-9 -ში. რაც განპირობებულია საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთების შეცვლით, როგორცაა LIBOR და სხვა ბანკთაშორისი შეთავაზებული განაკვეთები. ასევე დირექტორთა საბჭომ მიიღო გადაწყვეტილება არ გაეცა რეკომენდაცია დივიდენდის შესახებ. 2020 წლის 20 მარტს, თიბისი ლიზინგმა, თიბისი კაპიტალის დახმარებით, განათავსა უზრუნველყოფილი ობლიგაციები 58,4 მილიონი ლარის ოდენობით საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

ფასს 9-ის მიხედვით, საკრედიტო რისკების შეფასებისას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს საპროგნოზო ინფორმაციას. კერძოდ, მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების შეფასებისას გათვალისწინებულ უნდა იქნეს მაკროეკონომიკური და ფინანსური გარემოს მოსალოდნელი ტენდენციები და ადგილობრივი და გლობალური რისკები. აღნიშნული ხელს შეუწყობს საკრედიტო რისკების დროულ აღრიცხვას და ამდენად პოზიტიური გავლენა ექნება ფინანსურ სტაბილურობაზე.

საკვანძო სიტყვები: ფინანსური ინსტრუმენტები, საკრედიტო ზარალი, ფინანსური აქტივი, ფინანსური ვალდებულება, ფინანსური ანგარიშგება.

შესავალი-კორონავირუსის პანდემია დაიწყო 2019 წლის დეკემბერში. ის სულ უფრო მაშტაბური ხდება და მისგან გამოწვეული ზარალი ძალიან აზარალებს მსოფლიოს. გარდა იმისა, რომ კორონავირუსი ადამიანის ჯანმრთელობას უქმნის საფრთხეს, ის მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ეკონომიკაზე. ფინანსური სექტორი ერთ-ერთი ის დარგია, რომელიც ყველაზე მეტად ზარალდება. ნაბიჯებს, რომლებიც ქვეყნებმა ინდივიდუალურად გადაადგეს, ინფექციის შესამცირებლად, სერიოზული შედეგები მოაქვს ფინანსურ ბაზრებსა და გლობალურ ეკონომიკაზე. განვითარებულ ქვეყნებში ძალიან აქტიურად იყენებენ ფულის მოზიდვის ისეთ მექანიზმებს, როგორებიცაა ფასიანი ქაღალდების ბაზარი და საბანკო სესხი.

კაპიტალის ბაზარი საქართველოში ნაკლებად არის განვითარებული და ფინანსური ინსტრუმენტების მფლობელებს, ძირითადად კომერციული ბანკები წარმოადგენენ. ფასიანი ქაღალდების ბაზრის განვითარებას ხელს უშლის ფინანსური ინსტრუმენტების სიმცირე.

კვლევის მიზანი-ნაშრომის მიზანს წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების აღრიცხვასთან დაკავშირებული თავისებურებების განსაზღვრა. იმის ჩვენება, თუ რამდენად შეესაბამება, საქართველოში არსებული, კომერციული ბანკების მიერ ინსტრუმენტების აღრიცხვა ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებს.

მეთოდები-ნაშრომი ეყრდნობა ფინანსური აღრიცხვისა და ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებს, გამოყენებულია სიტუაციური მიდგომები.

შედეგები-მყარი ეკონომიკის არსებობისათვის მნიშვნელოვანია კარგად იყოს განვითარებული კაპიტალის ბაზარი. საქართველოში ჯერ-ჯერობით განუვითარებელ პოზიციაზეა, რომელსაც დიდი მხარდაჭერა სჭირდება სახელმწიფოს მხრიდან. განვითარებისთვის საჭიროა მისი არსის ზუსტად გაგება, ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის აუცილებლობის გამოკვეთა და მათი აღრიცხვის საკითხების გაანალიზება. აქედან გამომდინარე, ფინანსური ინსტრუმენტების შესწავლა მნიშვნელოვანია როგორც თეორიული, ასევე პრაქტიკული თვალსაზრისით.

ფასს 9-„ფინანსური ინსტრუმენტები“ ითვალისწინებს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციისა და გაზომვის ახალ მოთხოვნებს. ის ძალაშია 2013 წლის 1 იანვრიდან და 2010 წლიდან ნელნელა ანაცვლებდა ბასს 39-ს („ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“). ამ სტანდარტის მიღება მნიშვნელოვანია, რადგან ფინანსური ინსტრუმენტების არსის სრულყოფილად გაგებისათვის საჭიროა მოვახდინოთ მათი კლასიფიკაცია, გაზომვა, აღიარება.

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაციას ვახდენთ ფასს 9-ის მიხედვით: ფინანსური აქტივი, ფინანსური ვალდებულება, წილობრივი ინსტრუმენტი. კომპანიებმა მოსალოდნელი ზარალის დონე უნდა განსაზღვრონ თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის. აუცილებელია, შემოწმდეს თითოეული ანგარიში/ხელშეკრულება და განისაზღვროს რა დონის საკრედიტო რისკთან არის დაკავშირებული სახელშეკრულებო პირობები. ქვეყნის მთავრობა ეხმარება მათ და ითვალისწინებს სესხების საშეღავათო პერიოდს, სასესხო გარანტიებს და ა.შ. ფასს-ის რეპორტიორები სწავლობენ ფინანსური ინსტრუმენტების მოდიფიკაციას, სახელმწიფო ღონისძიებებისა და ორმხრივი შეთანხმებების გავლენას მათზე. ასევე ინსტრუმენტების შეფასების ცვლილებას. კონცეპტუალური ჩარჩოების მიხედვით, კომპანიამ უნდა მოამზადოს ფინანსური ანგარიშგება ისე, რომ გათვალისწინებული ჰქონდეს ყველა შესაძლო შემთხვევა. 2019 წელს ბიზნესმა წარმოადგინა ანგარიშგება, რომელშიც გათვალისწინებული იყო გარკვეული რისკები. 2020 წლის დასაწყისში, მსოფლიო მდგომარეობის ცვლილებამ, აზრი დაუკარგა წინა წელს გათვალისწინებულ რისკებსა და შეფასებებს. ბევრი საწარმო დგას დილემის წინაშე, გააგრძელებს თუ არა ფუნქციონირებას, გადაურჩება თუ არა კრიზისს.

საკრედიტო ზარალი ასახავს მიუკერძოებელ და შეწონილ თანხას, რომელიც განისაზღვრება შესაძლო შედეგების სპექტრის შეფასებით. საკრედიტო ზარალი მოსალოდნელია კომპანიისთვის მაშინაც, როდესაც მასზე უშუალოდ არ უმოქმედია პანდემიას. თუმცა შესაძლოა ემოქმედა მომხმარებლების გადახდისუნარიანობაზე. რომელიც პირდაპირ პროპორციულია კომპანიის ფუნქციონირებაზე. შედეგად, ფინანსურ აქტივებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შეიძლება იყოს ბევრად მეტი, ვიდრე კომპანიის წარსულ გამოცდილებაზე დაფუძნებული პროგნოზებით. ამიტომ, ყველა პროგნოზი რომელიც წინა წელს იყო გაკეთებული ბიზნესის მიერ არის მოძველებული და აღარ შეესაბამება რეალობას. ბიზნესმა ვერ მოახერხა პროგნოზებში გათვალისწინებინა პანდემიის შედეგები მათ საქმიანობაზე. საწარმოებს მხოლოდ ახლა შეუძლიათ რისკების იდენტიფიცირება და სამოქმედო გეგმის შემუშავება. ამისთვის უნდა იხელმძღვანელონ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელით (ECL).

როგორ შეიძლება გაიზომოს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი? საკრედიტო

ზარალის გაზომვა უნდა ასახავდეს:

- ალბათობის შეწონილ სიდიდეს
- ფულის დროით ღირებულებას
- გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას.

პანდემიური სცენარების სტატისტიკური მოდელები და დებიტორის ფინანსური ანგარიშგების შეფასება შესაძლებელია სხვადასხვა სცენარით. განვიხილოთ რა გავლენა მოახდინა კორონავირუსის პანდემიამ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე. ვთქვათ კომპანია „ბეტას“ ჰყავს დებიტორი, რომელიც მას უხდის 20 000 ლარს. დებიტორს აქვს საცალო მაღაზია და ვაჭრობს ტანსაცმლით. კორონავირუსის პანდემიის ვითარების გამო ადგილობრივმა მთავრობამ ბრძანა მაღაზიების დახურვა და მოვალემ დაკარგა შემოსავალი. კომპანია არ გაკოტრებულა, მაგარამ ცხადია ვეღარ შეძლებს დავალიანების დაფარვას ხელშეკრულების შესაბამისად.

ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო საბჭომ, 2020 წლის 27 მარტს, გამოაქვეყნა დოკუმენტი, რომელიც ეხმიანება კითხვებს პანდემიის პერიოდში ფასს 9-ის გამოყენების შესახებ. ის ასახავს სტანდარტის შესაბამისად კომპანიებისადმი მოთხოვნებს, თუ რა გავლენას ახდენს პანდემია მათი საკრედიტო ზარალის მოსალოდნელ აღრიცხვაზე (ECL). დოკუმენტი არ ცვლის ფასს 9-ის მოთხოვნებს, არამედ მიზნად ისახავს აღნიშნული სტანდარტის თანმიმდევრულ და ძლიერ გამოყენებას. დოკუმენტი აღიარებს, რომ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე ECL-ის დადგენა რთულია მიმდინარე გარემოებებში. ხაზს უსვამს კომპანიების მნიშვნელობას, რომლებიც იყენებენ ყველა გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას, რომელიც ხელმისაწვდომია-ისტორიული, ამჟამინდელი და პერსპექტიული თვალსაზრისით. აღნიშნული დოკუმენტი ითვალისწინებს, რომ კომპანიებს შესაძლოა დასჭირდეთ პროგნოზირებასთან დაკავშირებით მათი მიდგომების კორექტირება.

დოკუმენტი კომპანიებს უყენებს გარკვეულ მოთხოვნებს:

-ბიზნესმა უნდა დააკორექტიროს ამ დრომდე არსებული პროგნოზები და მექანიკურად არ უნდა გააგრძელოს ძველი ECL-ის გამოყენება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაზომვა უნდა მოხდეს გონივრულ და ისეთ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც არ მოთხოვს ბევრ დროსა და ხარჯებს.

-ბიზნესს მოეთხოვება შეიმუშაოს შეფასებები წარსულის საუკეთესო გამოცდილებისა და ინფორმაციის საფუძველზე. გათვალისწინებული უნდა იყოს კოვიდ-19-ის გავლენები და მთავრობის რეგულაციები. საკმაოდ ცვალებადი გარემოა ბიზნესისთვის, ამიტომ უნდა მოხდეს მუდმივი მონიტორინგი და გადაწყვეტილებების მუდმივი გადახედვა;

-კომპანიებმა უნდა შეაფასონ დეფოლტის რისკის ცვლილებები.

საქართველოში ფინანსური ინსტრუმენტების მფლობელები, ძირითადად არიან კომერციული ბანკები. „თიბისი ბანკი“ ყოველთვის იყენებს განახლებულ სტანდარტებს და ინტერპრეტაციებს. ბასს 39 შეცვალა ფასს 9-ით. შესაბამისად ბანკმა გადაწყვიტა არ მოეხდინა ძველი პერიოდის ჩასწორება. ეს ნიშნავს, რომ მან მოახდინა ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებული მონაცემების გადამოწმება წინა წლის ფინანსურ ანგარიშგებაში. განსხვავებები, რომელიც გამოწვეულია ფასს 9-ის მიღებით აღიარებულია გაუნაწილებელ მოგებაში. „თიბისი ბანკში“ ფინანსურ ინსტრუმენტებს თავდაპირველად აღრიცხავენ სამართლიანი ღირებულებით ტრანზაქციული დანახარჯების გათვალისწინებით. თავდაპირველი აღიარებისას სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო მტკიცებულებაა გარიგების ფასი. ფინანსური ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარებისას, თუ არსებობს სამართლიანი ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის სხვაობა (რაც დასტურდება შეფასების მეთოდით), სხვაობა აღიარდება მოგებად ან ზარალად. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) რეზერვი აღიარდება ფინანსურ აქტივებში. თიბისი ჯგუფის მიერ აქტივების კლასიფიკაცია ხდება შემდეგნაირად:

- ფინანსური აქტივები სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში (FVTPL)
- სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI)
- ამორტიზებული ღირებულებით (AC)

აქტივების აღიარებას თიბისი ჯგუფი აუქმებს მაშინ, როდესაც:

-აქტივებიდან მისაღებ ფულად ნაკადებზე უფლებები შეწყდება, მაგალითად აქტივის გამოსყიდვით,

-როდესაც თიბისი ჯგუფმა გადასცა ფინანსური აქტივები სხვა ყველა არსებითი რისკითა და სარგებლით.

-როდესაც ჯგუფმა გადასცა ფინანსური აქტივები სხვას, მაგრამ დაიტოვა კონტროლის უფლება.

„თიბისი ბანკი“ პერიოდულად ახდენს ფინანსური აქტივების გადახედვას სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიცირებას. მას აქვს შემუშავებული კრიტერიუმები, რომლის შედეგადაც წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, ესენია;

-სახელშეკრულებო ვალუტის შეცვლა;

-ორი ან მეტი სესხის ერთ სესხში გაერთიანება

-კონტრაგენტის შეცვლა;

-განრიგის არმქონე სესხის შეცვლა განრიგის სესხით და პირიქით;

-საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება საბაზრო პირობების ცვლილების გამო.

„თიბისი ბანკი“ აფასებს არის თუ არა ცვლილება თავდაპირველ და მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს შორის. რამდენად განსხვავდება აქტივის რისკი და სარგებელი მოდიფიკაციის შემდეგ. თუ ტესტის შედეგად დადგინდა რომ ცვლილება აღემატება 10 %-იან ზღვარს, ბანკი წყვეტს სესხის აღიარებას. თუ შედეგი ტოლია ან ნაკლები 10 %-ზე, სესხს აფასებენ როგორც მოდიფიცირებულს. თუ რისკები და სარგებელი არ იცვლება, მოდიფიცირებული და თავდაპირველად აღიარებული აქტივი არ განსხვავდება ერთმანეთსგან, ბანკი არ წყვეტს აქტივის აღიარებას. მოდიფიკაციის შედეგად გამოწვეული სხვაობები აისახება მოგებაში ან ზარალში. 2020 წელს ფინანსური ინსტრუმენტების წმინდა მოდიფიკაციის ზარალი 41,0 მილიონ ლარს უდრიდა.

თიბისი ჯგუფი იყენებს გაუფასურების სამ ეტაპიან მოდელს.

1 ეტაპი: ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტები, რომელიც თავდაპირველად არ არის გაუფასურებული კლასიფიცირდება 1 ეტაპზე. პირველ ეტაპზე არსებულ აქტივებს გააჩნიათ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა მიეკუთვნოს დეფოლტის მოვლენებს ანგარიშგების თარიღიდან მომდევნო 12 თვის განმავლობაში.

2 ეტაპი: თუ ჯგუფი დაადგენს, რომ აქტივის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი საგრძნობლად გაიზარდა ის გადავიდა მეორე ეტაპზე. ისეთ შემთხვევაში თუ რისკი საგრძნობლად მცირდება, აქტივი ისევ გადავა პირველ ეტაპზე.

3 ეტაპი: იმ შემთხვევაში თუ არსებობს დეფოლტის რისკი და აქტივს უკავშირდება ერთზე მეტი რისკი, ის გადადის მესამე ეტაპზე.

„თიბისი ბანკში“ ახალ სტანდარტზე გადასვლის შედეგად მთლიანი რეზერვის რაოდენობა გაიზარდა 63 600 ათასი ლარით. თიბისი ჯგუფის გადაწყვეტილებით არ მოხდა წილობრივი ფასიანი ქაღალდების გამოხმობა. შესაბამისად ბანკმა განსაზღვრა ახალი სტრატეგია საინვესტიციო პორტფელში და წილობრივი ფასიანი ქაღალდები შეაფასა სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავლებში (FVOCI) ასახვით. „თიბისი ბანკში“ პანდემიის პირობებში მოხდა შესწორებები ფასს-9 -ში. რაც განპირობებულია საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთების შეცვლით, როგორცაა LIBOR და სხვა ბანკთაშორის შეთავაზებული განაკვეთები. ასევე დირექტორთა საბჭომ მიიღო გადაწყვეტილება არ გაეცა რეკომენდაცია დივიდენდის შესახებ.

კლიენტებზე გაცემული ყველა სახის სესხი და ავანსები რეკლასიფიცირებულია სესხებისა და დებიტორული დავალიანებების შეფასების კატეგორიიდან, ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ კატეგორიაში. თიბისი ბანკის მიერ ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებია:

-სავალუტო კონტრაქტები

-პროცენტული ფიუჩერსები

-მომავალი საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები

-სავალუტო და საპროცენტო სვოპტები
-სავალუტო და საპროცენტო ოფციონები

თიბისი ბანკი ყველა წარმოებულ ინსტრუმენტს, რომლის სამართლიანი ღირებულებაც დადებითია აღრიცხავს როგორც აქტივს. ხოლო, როდესაც სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია როგორც ვალდებულებას. ბანკის მიერ ფლობილი ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია როგორც კაპიტალი. ის ხარჯები, რომელიც უკავშირდება ახალი აქციების გამოშვებას კაპიტალში ნაჩვენებია, როგორც შემოსავლიდან დაქვითვა, გადახდის გარეშე.

თიბისი ბანკს ასევე გააჩნია გასაყიდად ფლობილი საინვესტიციო ქაღალდები. ამგვარი ინსტრუმენტები შეძენილია იმისთვის რომ გარკვეული მიზეზების გამო უნდა გაიყიდოს. ამ მიზეზებს მიეკუთვნება: ლიკვიდურობის შენარჩუნება, საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება, კაპიტალისა და გაცვლითი კურსის ცვლილება და ა.შ. საპროცენტო შემოსავალი, რომელსაც იღებს მსგავსი ქაღალდებიდან აღრიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით და აღიარდება წლის მოგება-ზარალში. 2020 წლის 20 მარტს, თიბისი ლიზინგმა, თიბისი კაპიტალის დახმარებით, განათავსა უზრუნველყოფილი ობლიგაციები 58,4 მილიონი ლარის ოდენობით საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

კოვიდ-19 პანდემიის პირობებში „თიბისი ბანკი“ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტის, ფასს 9-ის მიზნებისთვის შესაძლო, მორიგ, მაკროეკონომიკურ საპროგნოზო სცენარებს აქვეყნებს. რომლის მიზანია ხელი შეუწყოს ფინანსური ინსტიტუტების მიერ ანგარიშგების გამჭვირვალედ, თანმიმდევრულად და ეფექტიანად წარმოებას. ოპტიმისტური სცენარის მიხედვით, ეკონომიკის გაჯანსაღება 2021 წლიდან დაიწყება, რომელიც პანდემიის წინააღმდეგ ბრძოლით მიიღწევა. ხოლო პესიმისტური სცენარი კი 2021 წლის განმავლობაში პანდემიის გავრცელების მაღალი ტემპის შენარჩუნებას ითვალისწინებს, რაც გახანგრძლივებულ რეცესიაში აისახება და ეკონომიკა აღდგენას მხოლოდ 2022 წლიდან დაიწყებს. მოცემული საპროგნოზო პერიოდისათვის დამახასიათებელია უჩვეულოდ მაღალი გაურკვეველობა და გაზრდილი რისკები.

დასკვნა.

ამრიგად, ნაშრომში განხილულია კორონავირუსის პანდემიის გავლენის შეფასება ფინანსური ინსტრუმენტების ბაზარზე. ფინანსური ინსტრუმენტების აღრიცხვის საკითხებში მნიშვნელოვანი ცვლილებები შეიტანა, ახალმა სტანდარტმა - ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“. წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს საკმაოდ აქტიურად იყენებენ კომპანიები, რისკებისგან თავის ასარიდებლად.

ფინანსური ინსტრუმენტების შესწავლამ, საერთაშორისო სტანდარტებზე დაყრდნობით, დაგვანახა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების როლი და მნიშვნელობა უდიდესია ქვეყნის ეკონომიკის სრულყოფილად ფუნქციონირებისათვის. შესაბამისად კომერციული ბანკები აღრიცხავს ფინანსურ ინსტრუმენტებს საერთაშორისო სტანდარტების დაცვით. ბასს 39-დან ფასს 9-ზე გადასვლით სს „თიბისი ბანკმა“ შეიცვალა ფინანსური ინსტრუმენტების აღიარებისა და შეფასების მეთოდები; ფასს 9-ის მიღების შედეგად, „თიბისი ბანკს“ საკრედიტო ზარალი შეუმცირდა; სს „თიბისი ბანკი“, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ყოველთვის განსაზღვრავს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მუდმივად ახდენს სესხების მონიტორინგს და საჭიროების შემთხვევაში ახდენს მის რეკლასიფიკაციას.

ჩვენი აზრით, ფასს 9-ის მიხედვით, საკრედიტო რისკების შეფასებისას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს საპროგნოზო ინფორმაციას. კერძოდ, მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების შეფასებისას გათვალისწინებულ უნდა იქნეს მაკროეკონომიკური და ფინანსური გარემოს მოსალოდნელი ტენდენციები, ადგილობრივი და გლობალური რისკები. აღნიშნული ხელს შეუწყობს საკრედიტო რისკების დროულ აღრიცხვას და ამდენად პოზიტიური გავლენა ექნება ფინანსურ სტაბილურობაზე.

ლიტერატურა:

1. საქართველოს კანონი „ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ, თბილისი 2019.

- 2.ბასს 39- „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება, თბილისი 2021.
- 3.ფასს 9- „ფინანსური ინსტრუმენტები“ თბილისი 2021.
- 4.თბილისი ბანკის მმართველობითი ანგარიში და ფინანსური ანგარიშგებები. თბილისი 2020.
5. ფლორი ფ. (2020, ნოემბერი 16) ბასსს-ის ტექნიკური სიახლეები.
- 6.დუმუაშვილი თ. (2020, აპრილი 2) კორონავირუსის შესაძლო გავლენა მსოფლიო ეკონომიკაზე. www.parliament.ge
- 7.ტომარაძე ლ. (2019) წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, www.academia.edu.ge
- 8.ბულალტრული აღრიცხვის საბჭო (2020, მარტი 27) www.ijrs.org.ge
- 9.კვატაშიძე ნ. (2019) კორპორაციული ანგარიშგება, თსუ გამომცემლობა, თბილისი
- 10.კვატაშიძე ნ. (2019) ფინანსური ინსტრუმენტების აღრიცხვა, თსუ გამომცემლობა, თბილისი
- 11.www.nbg.gov.ge
12. www.saras.gov.ge
- 13.www.tbcbankgroup.com

Impact of the Coronavirus Pandemic on the Accounting for Financial Instruments

Mchedlishvili Manana

Caucasus international University, Tbilisi

Abstract

The study of financial instruments, based on international standards, showed us: That the role and importance of financial instruments is paramount to the proper functioning of a country's economy. Accordingly, commercial banks record financial instruments in accordance with international standards. With the transition from IAS 39 to IFRS 9, TBC Bank has changed its methods of recognizing and valuing financial instruments; As a result of adopting IFRS 9, TBC Bank reduced its credit loss as its valuation methods changed; TBC Bank, in accordance with international standards, always determines the expected credit loss. Constantly monitors loans and reclassifies them if necessary. The loan is assessed as modified. Differences caused by the modification are reflected in profit or loss. In 2020, the loss of net modification of financial instruments amounted to GEL 41.0 million.

As a result of the transition to the new standard in TBC Bank, the total amount of reserves increased by 63,600 thousand GE. In the conditions of the pandemic, amendments were made to IFRS-9. Which is due to changes in benchmark interest rates such as LIBOR and other interbank offered rates. The Board of Directors also decided not to recommend a dividend On March 20, 2020, TBC Leasing, with the assistance of TBC Capital, placed secured bonds in the amount of GEL 58.4 million on the Georgian Stock Exchange. In our opinion, according to IFRS 9, special attention should be paid to forecast information when assessing credit risks. In particular, the assessment of expected credit losses should take into account expected trends in the macroeconomic and financial environment and local and global risks. This will facilitate the timely recording of credit risks and thus have a positive impact on financial stability.

Keywords: Financial instruments, Credit loss, Financial asset, Financial liability, Financial reporting.